

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія аеронавігації

РОБОЧА ПРОГРАМА

з навчальної дисципліни

«Авіаційна безпека»

обов'язкових компонент освітньо-професійної програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

272 Авіаційний транспорт

Аеронавігація

Кременчук 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № 7

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного коледжу
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 28.08.2023 № 1

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з технічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 № 7

Розглянуто на засіданні циклової комісії Аеронавігації, протокол від
28.08.2023 № 1.

Розробник:

*Викладач циклової комісії аеронавігації, спеціаліст вищої категорії, викладач -
методист Яцина Є.В.*

Рецензенти:

- 1. Професор циклової комісії аеронавігації, кандидат технічних наук,
старший науковий співробітник, викладач-методист Тягній В.Г.*
- 2. Професор кафедри аеронавігаційних систем навчально-наукового
інституту Аеронавігації, електроніки та телекомунікації Національного
авіаційного університету, доктор технічних наук, доцент Шмельова Т.Ф.*

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 1,5 Загальна кількість годин – 45 Кількість тем – 9	272 Авіаційний транспорт (Аеронавігація) освітньої програми першого (бакалавр) рівня вищої освіти	Навчальний курс - 3 Семестр - 5 Види контролю: залік (тестування)
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – 18 _____; (години)	Лекції – 6 _____; (години)	
Семінарські заняття – _____; (години)	Семінарські заняття – _____; (години)	
Практичні заняття – 2 _____; (години)	Практичні заняття – 2 _____; (години)	
Лабораторні заняття – _____; (години)	Лабораторні заняття – _____; (години)	
Самостійна робота – 25 _____; (години)	Самостійна робота – 37 _____; (години)	
Індивідуальні завдання:	Індивідуальні завдання:	
Курсова робота – _____ - _____ (кількість; № семестру)	Курсова робота – _____ - _____ (кількість; № семестру)	
Реферати (тощо) – 1/5 _____ (кількість; № семестру)	Реферати – 1/1 _____ (кількість; № семестру)	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Авіаційна безпека»: ознайомлення здобувачів освіти із законодавством і програмою авіаційної безпеки, методами виявлення заборонених до перевезення предметів і пристроїв, охороною повітряних суден на стоянці, організацією системи контролю доступу в авіаційних суб'єктах цивільної авіації, контролем на безпеку, перевіркою повітряних суден з метою забезпечення безпеки.

Завдання вивчення дисципліни: навчити здобувачів освіти умінню виконувати необхідні вимоги і правила АБ відповідно до програми авіаційного суб'єкта, набути знання та уміння щодо організації дій у разі:

актів незаконного втручання;
загрози вибуху повітряного судна на землі і в повітрі;
ведення переговорів з терористами;
виникнення кризової ситуації.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна вивчається на третьому курсі після вивчення дисциплін «Безпека польотів», «Повітряне право», перед направленням здобувачів вищої освіти на льотну практику.

Очікувані результати навчання:

знати:

- законодавчу базу в сфері авіаційної безпеки, включаючи обов'язки та відповідальність персоналу, який виконує заходи авіаційної безпеки;
- нормативну базу, акти незаконного втручання в цивільну авіацію, сучасні види загроз;
- про цілі та систему організації авіаційної безпеки, включаючи обов'язки та відповідальність персоналу, який виконує заходи щодо безпеки; про процедури контролю доступу;
- здатність застосовувати відповідні дії у випадку виникнення інцидентів, пов'язаних з авіаційною безпекою;
- про вплив поведінки та реакції людини на виконання обов'язків по забезпеченню безпеки;
- вимоги законодавства відносно проведення огляду/догляду та ПС;
- конфігурацію типів повітряного судна та схем проведення огляду/догляду з метою авіаційної безпеки.

вміти:

- застосовувати знання вимог законодавства відносно проведення огляду, догляду повітряного судна;
- вживати необхідні дії у випадку виявлення заборонених предметів; виявляти заборонені предмети та речовини;
- проводити огляд, догляд повітряного судна на рівні, який би гарантував виявлення прихованих, заборонених до перевезення предметів та речовин.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у сфері авіаційного транспорту або у процесі подальшого навчання із застосуванням положень, теорій та методів природничих, технічних, інформаційних та соціально-економічних наук, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов	
Загальні компетентності	ЗК 01	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК 02	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
	ЗК 03	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
	ЗК 07	Здатність працювати автономно
	ЗК 08	Здатність працювати в команді
Спеціальні (фахові) компетентності	ЗК 09	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
	СК 01	Здатність дотримуватися у професійній діяльності вимог міжнародних та

		національних нормативно-правових документів в галузі авіаційного транспорту
	СК 02	Здатність аналізувати об'єкти авіаційного транспорту та їх складові
	СК 08	Здатність організовувати експлуатацію об'єктів авіаційного транспорту, їх систем та елементів
	СК 10	Здатність застосовувати методи та засоби технічних вимірювань, технічні регламенти, стандарти та інші нормативні документи при технічному діагностуванні об'єктів авіаційного транспорту, їх систем та елементів
	СК 14	Здатність організовувати власну роботу, роботу підлеглих та підпорядкованих підрозділів відповідно до вимог охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки на об'єктах авіаційного транспорту при їх експлуатації
	СК 15	Здатність організовувати та виконувати взаємодію між задіяними підрозділами та службами з експлуатації засобів авіаційного транспорту та наземного забезпечення польотів авіації відповідно до встановлених технічних регламентів
	СК 16	Здатність враховувати метеорологічні, кліматичні, сейсмічні та інші природні фактори при проектуванні, експлуатації, ТО та ремонті об'єктів авіаційного транспорту

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. Вступ до курсу. Нормативна база.

Ознайомлення із змістом курсу, темами, порядком тестування. Визначення АБ, АНВ, диверсії, ризику, вразливості. Характеристика нападників, терористів - смертників. Аналіз статистики та характеру АНВ. Стратегія дій персоналу проти терористів. Класифікація загроз та АНВ. Основні завдання, принципи та концепції забезпечення АБ з урахуванням вимог ІКАО, ЄКЦА, нормативно-правової бази забезпечення АБ ЦА України. Вимоги програми АБ. Конвенції з АБ. Реалізація потреб АБ.

ТЕМА № 2. Заборонені предмети та речовини.

Предмети, заборонені та обмежені до перевезення на борту ПС. Загальні відомості про вибухові пристрої та речовини. Багаж, що перевозиться у багажному відсіку. Контроль на безпеку вантажу, поштових, кур'єрських відправлень

ТЕМА № 3. Безпека аеропорту.

Захист аеропорту та контроль доступу. Захист аеропорту та контроль на

безпеку. Пасажири особливої категорії та перевезення зброї та боєприпасів. Багаж, що перевозиться у багажному відсіку. Контроль на безпеку вантажу, поштових, кур'єрських відправлень.

ТЕМА № 4. Безпека повітряних суден.

Організація захисту активів САД, в тому числі повітряних суден. Стандартні експлуатаційні процедури, що пов'язані з охороною ПС. Прийом-передача ПС і їх охорона.

ТЕМА № 5. Дії у відповідь у разі скоєння АНВ.

Класифікація надзвичайних ситуацій. Дії при отриманні повідомлень про загрозу вибуху. Розпізнавання підозрілої поведінки. Взаємодія зі службами аеропорту при виникненні надзвичайних ситуацій. Дії в разі евакуації.

ТЕМА № 6. Огляд та догляд ПС з метою безпеки.

Організаційні заходи при проведенні передпольотного та післяпольотного огляду ПС з метою безпеки. Організаційні заходи при проведенні передпольотного та післяпольотного догляду ПС з метою безпеки. Місця проведення огляду та догляду ПС. Місця пломбування ПС.

ТЕМА № 7. Дії членів льотного екіпажу у разі виникнення надзвичайних ситуацій на борту повітряного судна.

Вимоги до членів екіпажу. Передпольотний брифінг. Дії членів екіпажу у разі виникнення надзвичайних ситуацій на борту ПС. Загроза вибуху повітряного судна. Ведення переговорів екіпажу з правопорушниками. Дії після врегулювання кризової ситуації. Порядок дії екіпажу після завершення інциденту. Інструкція з оцінки рівня загрози безпеки цивільної авіації України.

ТЕМА № 8. Дії екіпажу по відношенню до пасажирів, що порушують порядок або недисциплінованих пасажирів.

Політика по відношенню до потенційно небезпечних пасажирів. Дії членів екіпажу щодо недисциплінованих пасажирів. Порядок подання повідомлень про правопорушення, що мало місце на борту ПС.

ТЕМА № 9. Оцінювання рівня загрози безпеці цивільної авіації України.

Управління ризиками АБ ЦА. Методика оцінки рівня загрози та ризиків. Оцінка рівня загрози та ризиків під час виконання польотів за межами України. Оцінка рівня загрози та ризиків під час виконання польотів над/поблизу конфліктних зон. Запровадження додаткових заходів АБ.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами

(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 5							
Тема № 1: Вступ до курсу. Нормативна база	6	2				4	Залік (тест)
Тема № 2. Заборонені предмети та речовини	10	4				6	
Тема № 3. Безпека аеропорту	6	2				4	
Тема № 4. Безпека повітряних суден	4	2				2	
Тема № 5. Дії у відповідь у разі скоєння АНВ	4	2				2	
Тема № 6. Огляд та догляд ПС з метою безпеки	4	2				2	
Тема № 7: Дії членів льотного екіпажу у разі виникнення надзвичайних ситуацій на борту ПС	4	2				2	
Тема № 8: Дії екіпажу по відношенню до пасажирів, що порушують порядок або недисциплінованих пасажирів	3	1				2	
Тема № 9: Оцінювання рівня загрози безпеці Цивільної авіації України	2	1				1	
Залік (тестування)	2			2			
Всього за курс:	45	18		2		25	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 5							
Тема № 1: Вступ до курсу. Нормативна база	8,25	0,25				8	Залік (тест)
Тема № 2. Заборонені предмети та речовини	9	1				8	
Тема № 3. Безпека аеропорту	6	0,25				4	
Тема № 4. Безпека повітряних суден	4	0,25				4	
Тема № 5. Дії у відповідь у разі скоєння АНВ	4	0,25				2	
Тема № 6. Огляд та догляд ПС з метою безпеки	4	0,25				4	
Тема № 7: Дії членів льотного екіпажу у разі виникнення надзвичайних ситуацій на борту ПС	4	0,25				4	
Тема № 8: Дії екіпажу по відношенню до пасажирів, що порушують порядок або недисциплінованих пасажирів	3	0,25				2	
Тема № 9: Оцінювання рівня загрози безпеці Цивільної авіації України	2	0,25				1	
Залік (тестування)	2			2			
Всього за курс:	45	6		2		37	

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Тема № 1. Вступ до курсу. Нормативна база		№1-15
	<p>Визначення АБ, основні завдання, принципи та склад</p> <ul style="list-style-type: none"> - Уразливі точки (об'єкти) САД - Характеристика нападників, їх мета та вимоги - Визначення АНВ, диверсії, ризику, вразливості, наслідків - Які бувають надзвичайні ситуації - Міжнародні організації, які запроваджують заходи захисту ЦА - Нормативно - правова база з питань АБ - Забезпечення АБ ЦА України - Вимоги Програми АБ САД 	
Тема № 2. Заборонені предмети та речовини		№ 1-12, 23
	<ul style="list-style-type: none"> - Предмети, заборонені та обмежені до перевезення на борту ПС - Загальні відомості про вибухові пристрої та речовини - Багаж, що перевозиться у вантажному відсіку <p>Приховані заборонені предмети</p>	
Тема № 3. Безпека аеропорту		№4, 22
	<ul style="list-style-type: none"> - Захист аеропорту та контроль доступу - Захист аеропорту та контроль на безпеку - Пасажири особливої категорії - Порядок перевезення зброї: фізичні, юридичні особи, обов'язки авіаційних суб'єктів, порядок перевезення пасажирів зі зброєю в салоні повітряного судна - Багаж, що перевозиться у вантажному відсіку - Контроль на безпеку вантажу, поштових, кур'єрських відправлень 	
Тема № 4. Безпека повітряних суден		№ 5
	<ul style="list-style-type: none"> - Захист активів суб'єктів - Захист повітряних суден - Прийом- передача ПС САД і їх охорона - Відповідні дії, які застосовуються при порушенні безпеки ПС 	
Тема № 5. Дії у відповідь у разі скоєння АНВ		№ 9
	<ul style="list-style-type: none"> - Класифікація надзвичайних ситуацій - Дії при загрозі вибуху - Розпізнавання підозрілої поведінки - Взаємодія зі службами аеропорту при виникненні надзвичайних ситуацій - Дії в разі евакуації 	
Тема № 6. Огляд та догляд ПС з метою безпеки		№ 7
	<p>Огляд ПС з метою безпеки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - процедури огляду ПС з метою безпеки - контрольний перелік схем для використання під час огляду з метою безпеки - ким здійснюється огляд ПС з метою безпеки - знати маршрут проведення огляду ПС з метою безпеки 	

	<p>Догляд ПС з метою безпеки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - перелік місць, що підлягають догляду - умови, за яких ПС підлягає догляду з метою безпеки з урахуванням оцінки загроз та ризиків - методи проведення догляду ПС - принципи заповнення чек-листу з догляду ПС, яке вилітає - дії у разі отримання перед вильотом інформації про знаходження на борту ПС небезпечних предметів і речовин <p>Місця пломбування різних типів ПС</p>	
	Тема № 7: Дії членів льотного екіпажу у разі виникнення надзвичайних ситуацій на борту повітряного судна	№ 8 № 2
	<ul style="list-style-type: none"> - Обов'язки членів екіпажу - Дії членів екіпажу у разі виникнення надзвичайних ситуацій на борту ПС - Загроза вибуху повітряного судна - Ведення переговорів екіпажу з правопорушниками <p>Дії після врегулювання кризової ситуації</p>	
	Тема № 8: Дії екіпажу по відношенню до пасажирів, що порушують порядок або недисциплінованих пасажирів	№ 12
	<ul style="list-style-type: none"> - Види правопорушень на борту ПС. - Стратегія дії членів екіпажу щодо недисциплінованих пасажирів при знаходженні повітряного судна на землі та в польоті - Застосування заходів стримування. Тактичні дії бортпровідників. - Взаємодія з правоохоронними органами після посадки - Порядок подання повідомлень. 	
	Тема № 9: Оцінювання рівня загрози безпеці Цивільної авіації України	№ 6
	<ul style="list-style-type: none"> - Управління ризиками АБ ЦА. - Методика оцінки рівня загрози та ризиків. - Оцінка рівня загрози та ризиків під час виконання польотів за межами України. - Оцінка рівня загрози та ризиків під час виконання польотів над/поблизу конфліктних зон - Запровадження додаткових заходів АБ. <p>Вимоги до оснащення ПС для забезпечення АБ</p>	

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

Кібернетична безпека в цивільній авіації України

5.1.2. Теми курсових робіт

Курсових робіт не передбачено

5.1.3. Теми наукових робіт

Наукових робіт не передбачено

6. Методи навчання

Аудиторні заняття проводяться у формі візуального представлення аналітично-графічного матеріалу дисципліни (схеми, графіки, плакати, слайди), перегляд відеофільму або відеоролика, на яких курсанти повинні виконувати відповідні розумові та практичні дії.

Самостійна робота за кожною темою передбачає вивчення теоретичних питань лекційних занять, практичне опрацювання завдань занять.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Характеристика нападників-терористів.
2. Що належить до актів незаконного втручання?
3. Що відноситься до причин і мотивів здійснення АНВ
4. Нормативні документи з питань АБ
5. Хто звільняється від контролю на безпеку?
6. Що входить до переліку небезпечних предметів, речовин, заборонених до перевезення повітряним транспортом
7. Дії персоналу при АНВ
8. Що входить у зону обмеженого доступу, що охороняється?
9. Організація охорони об'єктів аеродрому
10. Хто забезпечує виконання вимог АБ?
11. Система контролю доступу в аеропорт
12. Основні види надзвичайних та кризових ситуацій
13. Дії при отриманні повідомлення про загрозу вибуху на борту ПС
14. Правила проведення оглядів, доглядів ПС
15. Порядок забезпечення АБ на аеродромі базування в іншій державі
16. Види перевірок ПС на АБ
17. Які документи повинен мати при собі персонал в державі перебування?
18. Принципи захисту аеропорту
19. У яких випадках проводиться догляд ПС на землі?
20. Як передаються повітряні судна під охорону
21. В яких випадках проводиться особистий контроль?
22. Які дії при одержанні повідомлення про загрозу вибуху телефоном?
23. Порядок прийому-передачі ПС під охорону
24. Як забезпечується контроль за дотриманням пропускового режиму?
25. У яких випадках проводиться передпольотний догляд ПС?
26. На кого покладається організація охорони і контроль забезпечення безпеки ПС?
27. Які дії у разі виявлення вибухового пристрою або іншого підозрілого предмету?
28. Обов'язки охорони ПС
29. Відмінностями між зонами обмеженого доступу і зонами, вільними від обмежень
30. Дії персоналу при виявленні вибухового пристрою або іншого підозрілого предмету

31. Перелік небезпечних предметів, речовин, заборонених до перевезення в пасажирському салоні та на борту повітряного судна.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти враховуються такі види робіт: навчальні заняття; самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань - рефератів, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів); виконання тестів. Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100 бальної системи та помножується на коефіцієнт 10.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна} \\ \text{кількість балів} \\ \text{(перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних} \\ \text{занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійно} \\ \text{ї роботи за} \\ \text{семестр} \end{array} \right) / 2 * 10$$

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках курсантів (студентів, слухачів), екзаменаційних книжках. **Присутність курсантів на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова.** Якщо курсант не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився». **Підсумковий контроль (залік)** оцінюється у 50 балів (за кількістю питань тесту). Підсумкові

бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної} \\ \text{дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем} \end{array}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамену, заліку) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівники.

Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Здобувачам, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Здобувачі, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з коледжу. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з коледжу.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі екзамену чи заліку, то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Підсумкові бали за} \\ \text{поточний семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Підсумкові бали за} \\ \text{попередній семестр} \end{array} : 2$$

Циклова комісія визначає вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної роботи. Наприклад:

Робота під час навчальних занять	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, виконати практичне завдання тощо	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією-двома значними помилками.
80-84			
75 – 79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією-двома значними помилками.
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не носять істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
65-69			
60-64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, потрібні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21-40			
1–20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєний, потрібні практичні навички роботи несформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні та навчальні ресурси в Інтернеті
Основна література

1. Конвенція про міжнародну організацію цивільної авіації, ІКАО (Чикаго, 1944).
2. Конвенція про злочини та інші акти, вчинені на борту повітряних суден, ІКАО (Токіо, 14 вересня 1963 року).
3. Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден, ІКАО (Гаага, 15 грудня 1970 року).
4. Конвенція про боротьбу з незаконними актами, що спрямовані проти безпеки цивільної авіації, ІКАО (Монреаль, 23 вересня 1971 року).
5. Протокол про боротьбу з незаконними актами насильства у міжнародних аеропортах цивільної авіації, ІКАО (Монреаль, 24 лютого 1988 року).
6. Конвенція про маркування пластичних вибухових речовин з метою їх виявлення, ІКАО (Монреаль, 01 березня 1991 року).
7. Конвенція про боротьбу з незаконними актами по відношенню до міжнародної цивільної авіації, ІКАО (Пекін, 10 вересня 2010 року).
8. Протокол, що доповнює Конвенцію про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден, ІКАО (Пекін, 10 вересня 2010 року).
9. Протокол, що змінює Конвенцію про злочини та деякі інші акти, що здійснюються на борту повітряних суден, ІКАО (Монреаль, 4 квітня 2014 року).
10. Додаток 17. Безпека. Захист міжнародної цивільної авіації від актів незаконного втручання, ІКАО (11-е видання, поправка 17, липень 2020 року).
11. Док 8973 Керівництво з авіаційної безпеки, ІКАО (12-е видання, 2020).
12. Док 30, Частина II. Безпека. Політика країн-членів ЄКЦА у сфері авіаційної безпеки, ЄКЦА (13-е видання, травень 2010 року, поправка 11 травень 2019).
13. Циркуляр ІКАО (рос.) «Инструктивный материал по правовым аспектам проблемы недисциплинированных и нарушающих порядок пассажиров» (від 28.06.02 № 288 LE/1).
14. Повітряний кодекс України, Закон України, від 19.05.2011 № 3393-VI, редакція від 12.04.2017.
15. «Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації», Закон України, від 21.03.2017 №1965-VIII.
16. «Про перевезення небезпечних вантажів», Закон України, від 06.04.2000 № 1644-III, редакція від 28.12.2015.
17. «Про затвердження Програми підготовки персоналу з авіаційної безпеки», Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 18.06.2007 № 508.
18. «Про затвердження інструкції щодо дії членів екіпажу у разі виникнення надзвичайних ситуацій на борту повітряного судна під час виконання пасажирських авіаперевезень», Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 17.06.2008 № 48/ДСК.

19. «Про затвердження Інструкції з оцінки рівня загрози безпеці цивільної авіації України», Наказ Міністерства інфраструктури України від 11.06.2020 № 356.
20. «Про затвердження Інструкції про порядок перевезення зброї та боєприпасів пасажирськими рейсами авіаційного транспорту», Наказ Державної авіаційної служби України від 18.03.2005 № 199.
21. «Положення про взаємодію в контрольованій зоні авіаційних суб'єктів служб авіаційної безпеки з підрозділами центральних органів виконавчої влади, щодо забезпечення авіаційної безпеки», Наказ Державної авіаційної служби України від 05.07.2006 № 482.
22. «Про затвердження Авіаційних правил України «Правила охорони повітряних суден та інших важливих об'єктів цивільної авіації, забезпечення контролю доступу до них», Наказ Державної авіаційної служби України від 07.08.2019 № 1017.
23. «Про затвердження Авіаційних правил України «Правила повітряних перевезень та обслуговування пасажирів і багажу», Наказ Державної авіаційної служби України від 26.11.2018 № 1239.
24. «Про затвердження Авіаційних правил України «Інструкція з організації та здійснення контролю на безпеку в аеропортах України», Наказ Державної авіаційної служби України від 15.03.2019 № 322

Додаткова література

1. Бабак В.П. Безпека авіації – Київ: Техніка, 2004.
2. Інструкція та технологія з організації та здійснення контролю на безпеку в КЛК НАУ.
3. Інструкція щодо дій членів екіпажу ПС КЛК НАУ у разі виникнення надзвичайних ситуацій.
4. Методичні посібники по діях при АНВ.
5. Методичні посібники по діях інженерно-технічного складу при АНВ.
6. Правила проведення оглядів, доглядів та спецоглядів ПС КЛК НАУ. 19. Програма АБ КЛК НАУ.

Інформаційні ресурси

1. Власні видання Мінтранспорту, Державіаслужби
2. Засоби масової інформації.
3. Джерела в інтернеті.